

МАНИФЕСТАЦИЈА
ДАНИ ЕВРОПСКЕ БАШТИНЕ
„Одрживо наслеђе“

Програм
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ ВОЖДОВАЦ

Овогодишња манифестација је у контексту климатских промена, разноликог културног наслеђа Европе и циљева одрживог развоја УН до 2030. године, усмерена како на људе, тако и на места, односно на континуитет и учење из традиције, еколошки прихватљиве мере које организатори програма, као и посетиоци могу да предузму, али и на начине на који изграђено и природно наслеђе може допринети одрживој будућности.

ПРОГРАМ

**16. септембар, петак у 20:00 часова, плато испред зграде ГО
Вождовац, Устаничка 53**

Концерт електричног гудачког квартета „Dinamika music“

Електрични гудачки квартет ће извести свој концертни пројекат „Viva LA vida“ и прославити своју 10. концертну сезону. Пројекат „Viva LA vida“ припреман је током ковид изолације са посебном жељом да се слави живот. Репертоар овог пројекта одише посебном динамиком и моћним звуком, што и јесу карактеристике овог оригиналног квартета.

„Dinamika music“ ће извести у својим аранжманима и ремиксима дела Моцарта, Бетовена, Росинија, Супеа као и најпознатије филмске хитове и етно бисере Балкана.

**18. септембар у 11:00 часова, организован полазак испред зграде ГО
Вождовац, Устаничка 53**

**Обилазак Авалског торња и цркве – брвнаре посвећене Светом деспоту
Стефану Лазаревићу и концерт на летњој позорници у подножју торња
КУД-ова са Општине**

Позивамо грађане да проведу леп дан на Авали. Обилазак укључује бесплатан обилазак Торња, који је понос свих београђана, као и цркве брвнаре посвећене Светом деспоту Стефану Лазаревићу. У оквиру црквене порте изграђен је Музеј, са поставком историјата средњовековног града Жрнова, од Римског доба до рушења. Чува се и јастуче које је било испод моштију Свете Петке, као и епитрахилји са моштију Светог Василија Острошког и Светог Нектарија Егинског. Посетиоци ће моћи да се освеже у гостопримници, где се служе домаћа освежења за која није истакнута цена, већ је реч о драговољном плаћању.

Концертом КУД-ова на бини испод Торња заокружићемо лепо дружење на једној од најзанимљивијих туристичких дестинација у Београду, Авалском комплексу. Најмлађим посетиоцима на располагању су терени за фудбал, одбојку и кошарку, као и дечији парк и игралиште са вештачком стеном.

20. септембар, уторак у 11:00 часова, Милан Ђ. Милићевић наш савременик

Ученици ОШ „Милан Ђ. Милићевић“ обилазе Етнографски институт САНУ и САНУ

ОШ „Милан Ђ. Милићевић“ ове године слави 20 година постојања. Име је добила по научнику, путописцу, просветном раднику, једном од најугледнијих људи свог времена, председнику САНУ. Академик Милићевић рођен је у Рипњу, где је похађао основну школу.

ГОВ, Етнографски институт САНУ и САНУ обележиће сећање на Милана Ђ. Милићевића и честитати јубилеј ученицима школе која је добила име по њему. Организоваћемо посету Институту, где ће о академику и једном од председника САНУ говорити директор Института.

После предавања, ученици ће обићи САНУ.

25. септембар, недеља у 11:00 часова организован полазак испред зграде ГО Вождовац, Устаничка 53

Обилазак рудника на Авали „Црвени брег“ и улазак у рударско окно

У просторијама Музеја посетиоцима ће бити одржано предавање о руднику који се налази у подножју Авале и представља некадашње налазиште олова и цинка. Историјат рудника је знак богате рударске прошлости Авале и околине. Посетиоци ће сићи до дубине од 195м и видети унутрашњост јаме у којој је вршена експлоатација, као и формиран пећински накит.

24.септембар, субота, организован обилазак цркве Свете Тројице у Рипњу, манастира Пресвете Богородице Тројеручице и цркве Свете Марије Магдалине у Белом потоку, полазак у 11:00 часова испред зграде ГО Вождовац, Устаничка 53

Црква је саграђена у периоду између 1892. до 1894. године на истом месту на коме се првобитно налазила црква брвнара из 1820. године. Место на коме је саграђена црква значајно је по томе што је Вожд Карађорђе 1804. године са тог места покренуо војску на чијем је челу био у операцији ослобођења Београда од Турака. Задужбинар цркве брвнаре био је кнез Милош. Црква има изузетну вредност и налази се под заштитом Завода за заштиту споменика културе.

Од посебних вредности посетиоци и верници могу да виде иконостас из 1824. године и богослужбене књиге из 17. и 18. века које су у употреби. Свештеник ће говорити о историјату цркве.

Манастир Пресвете Богородице Тројеручице у околини Рипња:

Реч је о једном од најмлађих манастира у СПЦ, изграђен је 2012. године. Црква брвнара посвећена је Пресветој Богородици Тројеручици, а монаси манастира Хиландар даровали су икону која се чува у манастиру. Манастир се налази на путу за Дробњаке, у шумовитом делу Рипња и асфалтиран је пут до манастира. У цркви се чувају мошти светитеља: Св Нектарија, Св Серафима Саровског, Св Јустина Ћелијског, Св Марије Магдалине.

Црква Свете Марије Магдалине у Белом Потоку:

Подигнута је 1883. године захваљујући добровољним прилозима и раду становника села. У порти је изграђена нова звонара. У црквеној порти се налази споменик ратницима из периода 1912. – 1918. године и белопоточанину Васи Чарапићу, сахрањеном уз северни зид цркве у манастиру Раковица. У порти цркве у Белом Потоку налази се камени крст који је донет са првобитног Споменика Незнаком јунаку на Авали, када је срушен 1934. године. Део оградe подзидан је каменом од остатака минирања

средњовековног града Жрнова, који су донели сами белопоточани. У олтару цркве налазе се честице моштију Свете Марије Магдалине.

**28. септембар, среда, организован полазак у 11.00 часова испред зграде
ГО Вождовац, Устаничка 53**

**Обилазак вештачког језера Бела река у Рипњу које је природни драгуљ
надомак града и обилазак шуме Торлак до извора Точак**

Рекреативни дан почињемо обиласком Шумске управе, где се налази најстарији расадник у Србији и изложба животиња из ловишта. Настављамо шетњу до језера Бела река које је настало изградњом бране 1988. године и напаја се чистом водом из Беле Реке, али и из два подводна извора. Уз брану се налази плажа. Иако се налази у самом подножју Авале, далеко је од очију излетника и случајних намерника.

Торлачка шума је оаза чистог ваздуха, мира и тишине. Посетици могу уређеном трим стазом рекреативно да обиђу шуму која се налази на једном од највећих брда у Београду и има леп поглед на главни град.

1.октобар, субота у 11:00 часова, организован обилазак музеја Бањичког логора са вођењем и обилазак родне куће Војводе Степе Степановића у Кумодражу. Полазак испред зграде ГО Вождовац, Устаничка 53

Посетиоци ће моћи да обиђу музејску поставку која чува успомену на заточенике и жртве Бањичког концентрационог логора, који је постојао током Другог светског рата. Бањички логор је формиран 5.јула 1941. године у комплексу старе касарне 18. Пешадијског пука Војске Краљевине Југославије, а први затвореници заточени су 9.јула 1941. године. Није познат тачан број убијених логораша, јер су спискови непотпуни. Све до распуштања логора октобра 1944. године групе затвореника су одвођене на стрељање.

Обилазак родне куће војводе Степе Степановића у којој је рођен 1856. године обухвата преглед сталне поставке о војничкој каријери и обилазак просторија комплекса, као и краће упознавање са најзначајнијим војничким и животним аспектима његовог живота.

**5. октобар, среда у 11: 00 часова организован полазак испред зграде
ГО Вождовац, Устаничка 53**

**обилазак Музеја књиге и путовања и Музеја српске књижевности
„Адлигат“**

У овом јединственом музеју представљене су све земље и културе света путем њихових књига. Баштини се и велики број значајних оригиналних предмета, од којих се издвајају гардеробни орман краљице Наталије Обреновић, штап краља Милана, први радио у Југославији, гусле које је један наш војник направио у рову током битке за Једрене како би бодрио саборце, писмо Николе Тесле. На полицама су сложене књиге из библиотеке Николе Пашића, енциклопедије из кабинета Милутина Гарашанина. Могу се видети књиге из целог света, какве не можете ни сањати да постоје. Ту су књиге на најквалитетнијој кинеској свили, затим јестиве са страницама од пиринча, од палминог лишћа, на пергаменту, на таблицама од тиковог дрвета. Од прворазредног значаја за српску књижевност су писма Милоша Црњанског, Саве Шумановића, Исидоре Секулић, Михаила Петровића Аласа затим рукописи Оскара Давича, Добрице Ерића, Добрице Ћосића и Владете Јеротића.

11. октобар, уторак у 11:00 часова

Обилазак Народног позоришта, поводом 45.година од смрти Раше Плаовића, нашег суграђанина са ученицима Музичке школе „Петар Коњовић“

Раша Плаовић, глумац, позоришни редитељ и педагог, управник НП, живео је на Вождовцу, у близини Вождовачке цркве. Мала сцена НП носи име по њему.

Са ученицима Музичке школе „Петар Коњовић“ обићи ћемо велику и малу сцену, кабинете балета и опере, шминкерницу и костимографски део. За крај ове занимљиве посете оставили смо Музеј НП, у коме ће ученици разговарати са познатим уметником ове куће.

17.октобар, понедељак, у 11:00 часова

Дан радости у Бајфордовој шуми, обилазак са ученицима ОШ

Обзиром да је једна од тема овогодишњих Дана европске баштине и одрживо наслеђе у контексту екологије и начина на који изграђено природно наслеђе може допринети одрживој будућности, са ученицима ОШ организоваћемо едукативни час о природном наслеђу и обилазак Бајфордове шуме. Уз стручно вођење, ученици ће сазнати о ретким врстама биљног и животињског света који имају станиште у овој шуми. У малом амфитеатру биће одржана приредба на којој ће ученици говорити о заштити животне средине.

О некадашњој Бањичкој, а од 2015. године Бајфордовој шуми, београђани су мало знали. Та оаза ретких врста птица и дрвећа у срцу нашег Вождовца, за многе је било лепо излетиште за децу, трим стаза здравља, предах за викенд када нам треба природа и њен мир.

За Тимотија Цона Бајфорда ова шума је била много више. Посвећенички, откривао је невидљиве законитости биљног и животињског света који живе у симбиози урбаног града један сасвим свој, посебан живот. И деле га са људима. Цон Бајфорд нам је открио какву природну вредност имамо која је формирана 50.-их година прошлог века добровољним акцијама, када је Бањички поток добио вегетацију вештачки подигнутом шумом. А са вегетацијом, доселиле су се птице. Нисмо обраћали пажњу које птице нам певају сваког јутра, а Цон Бајфорд јесте, па нам је откривао тај чудесни свет. Најпознатији Британац у Србији је током 80.-их година направио списак од 76 врста птица на том подручју, чији је боравак пратио. Ту се гнезде неке од ретких птица попут кобаца, зелене жуне и шумске сове, а највише је малих славуја, великих сеница и црноглавих грмуша.

Цон Бајфорд нам је откривао и колико присуство шуме у градском средишту има одређену вредност у погледу заштите биодиверзитета, има улогу регулатора мезоклиме, ублажава климатске и друге екосистеме и резервоар је чистог ваздуха.

